

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

„Szó, pusztá szó!”

Ez egy költemény címe. Ezt a költeményt aradi újságíró írta a vértanúk emlékeztérére. A költeményt egy aradi színész szavalta el a vértanúk emlékoszlopánál. És ettől a költeménytől riadt meg a képviselőház elnöke. Nem akarta meghallgatni és az ország köszönetét minden külső dísz, minden szó nélkül, valóságos odalopta az emlékre. Megfutamodott a szótól, a pusztá szótól!

Mi van ebben a költeményben? Hazaárulás? Lázítás? Osztály eleni izgatás? Nem. Csupán a mai rendnek megbélyegzése, csupán a választói reform dicsőítése. Az igazság, a szigorú valóság izzik ki minden sorából. És ez az igazság, ez a valóság nem tetszett a nemzeti parlament elnökének, aki szigorúan elzárkózik attól, hogy a néppel, a nép küldötteivel érintkezzen az ország házában. Nem tetszett neki különösen ezek a sorok:

Bécsnek mi kell s hogy Bécsnek mit
[ne adjunk,
S mit nyújt eszerében, hogy nemzet
[maradjunk?

Csak sujtani tud rajtunk ez a rend...
Rólunk, nélkülünk dönt a parlament.
Alkut kötő önös érdekszövetség!
De esordulásig telve a pohár,
A hazátlan hitang-csapatra vár,
A hazát mentő szent, nagy kötelesség.

Azok az állapotok, amelyek most az országban uralkodnak, teljesen igazolják a szükségét annak, hogy a mostani rendet alaposan felforgassuk. Ha jól emlékszünk rá a mai többség többsége arra nyert mandátumot, hogy a választói jogot megreformálja, sőt a kormány erre vonatkozólag ígéretet is tett bemutatkozása alkalmával. És most, amikor az egész ország közvéleménye erősen követeli a választói jog reformját, Khuen gránicsár sükkett és vakká teszi magát és kijelenti, hogy a választói jog „nem tudom micsoda.”

Jól tudjuk, hogy a mostani parlament többségének kell a mai társadalmi, gazdasági és kulturális rend, mert így a mágnásoké, a klérusé és a zsenitriké a hatalom és a dicsőség. Jól tudjuk, hogy ezek az urak kevés, megvesztegethető, presszionálható, ezer ággal-bogga l összekötözött választókkal akarnak operálni, mert egyébként a hatalomhoz jutott néppel nem bíreának és hamar rájuk kerülne

a vizes lepedő. Jól tudjuk, hogy ezek az urak kulturátlan, sötétségben tévelygő, akarat nélküli népet akarnak, hogy minden ficánkolás nélkül tűrje az igazságtalan adórendszert, tűrje továbbra is az igát, tűrje továbbra is a kulturátlanságot.

Csak hogy nem addig van. A nép már kezd ébredezni, nem jár már bekötött szemekkel, megmozdult és most még csak haragtól reszketve vár.

A vértanúk emlékoszlopánál igazat mondtak, ha versben is. És már ettől a néhány igaz szótól is megborzadt a képviselőház elnöke. Mi lesz akkor, ha majd nem a szavak, hanem a tettek ideje következik el?

Politika.

Lnkács a királynál.

(Fordulat előtt.)

— Saját tudósítónktól. —

Makó, okt. 7.

Mialatt gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök Lovranában üdül Hazai Samu honvédelmi miniszterrel együtt és folyton tanácskozik bizalmasaival. — Lukács László pénzügyminiszter tegnap este váratlanul ismét Bécsbe utazott és ma délelőtt újabb kihallgatáson jelent meg a király előtt.

A politikai világban érthető szenzációt keltett Lukács Lászlónak ez az újabb audienciája. Alig tíz nappal ezelőtt volt a pénzügyminiszter a királynál. A múlt héten csütörtökön a félhivatalos jelentések szerint a jövő évi költségvetést mutatta be előzetes szankció végett a királynak, mai audienciájának célja pedig ugyancsak félhivatalos jelentés szerint a költségvetéssel összefüggő szervezeti intézkedések előterjesztése, amelyek tíz nap előtt még nem voltak véglegesen megállapítva.

Közindomásu, hogy Lukács László kezdettől fogva nem helyeselte gróf Tisza Istvánnak az obstrukció erőszakos letörésére irányuló terveit és hogy egyáltalában nem osztja gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöknek azt a szándékát, hogy végre hajtsa Tisza terveit. Lukács László azonkívül attól is tart, nem

egészen alaptalanul, hogy Khuen rövidesen egészen Tisza befolyása alá kerül s akkor a választóreform kérdésében is a geszti Napoleon átláspontjára helyezkedik. Ezért lépett most olyan erősen közbe, hogy tíz nap alatt másodszer is a király elé vitte a dolgot. A kormányban és pártjában készül a válság, amelynek publikálása már nem várthat sokáig magára.

A monarchista betörés Portugáliában.

Páris, október 7.

Lisabonból jelentik: Egy csoport monarchista Macedo Dos Cavallerosban, Braganza közelében be akart nyomulni az országba, de visszaűzték őket és 30-at közülük megsebesítettek. Hír szerint a republikánus csapatok a Vinhaesben álló monarchista csapatot körülférték.

Oportó, október 7.

Félhivatalos közlemény megerősíti, hogy a monarchisták Vinhaesben vannak. Braganza és Haves városokat jelentékeny republikánus haderő tartja megszállva. A Braganzával való érintkezés ismét helyreállt.

Páris, október 7.

A Havas-ügynökség jelenti Lisabonból: A monarchisták inváziója kis határközségekre szorítkozik, ahol kisebb összeütközések is voltak. A veszteségek csekélyek. A kormánynak a határon elég számu csapata van a rend helyreállítására. Három embert, akik éppen a vasuti sint akarták fölszedni, a katonaság észrevett és agyonlőtt.

Magyarok! 1849 október 6-án 13 vitéz tábornoatot akasztott fel, lövett agyon az osztrák hatalom és hadsereg minüen nemzetközi jog és becsületes népszokás ellenére. Ennek az osztrák hadseregnek akának a mungók uj és nagy vér- és pénzadózatot hozni. Minden jó magyar, hü hazafi, becsületes ember végsőkig ellenálljon!

Szemetes, piszkos utcák.

Makó, okt. 7.

Sok szó esett már e lap hasábjain utcáink siralmas állapotáról. Gyakorta felhangzott a panasz, bár a legtöbbször eredménytelenül. Ami visszás alapotainkon sem segít senki, sem az idő, sem az emberek. Az idő nem tud, az emberek pedig nem akarnak.

Pedig így összettel bebarangolva utcáinkat, sok olyan látvány tárul elénk, ami gondolkodóba ejt bennünket nyugati mivoltunk felől. A kevésbé forgalmas utvonalakon pl. állati hullák hevernek. Nem véletlenül elhullott állatok földi maradványai ezek, hanem szándékosan az utcára dobott hullák, a mit az is bizonyít, hogy néhol rongyokaf, vagy száraz gazt, hintenek rájuk. Hogy ne vegyék észre azokat. De hát az illet csakhamar eltör és áruú lesz.

Másutt élő állataink testi épsége forog veszélyben, ha egy-egy utcán kell végig haladnunk. Rosz kályhacső, szétvert bádog fazekak, nagy halom üvegtörmelék, porcellán-tányér cserepek, ócska vasdarabok, rozsdás szegek s a jó ég tudja, hogy még mik azok, a melyek az utca porában, sorában hevernek. Minden rosszaság és használhatatlan dolog, ami csak egy ház udvarán összegyűlik, az nálunk mind az utcára kerül. Ezzel töltik fel az utcákat. Ha meszelték a házat, a lekaptart meszlermelék, ha kövezték az udvart, vagy javították az épületet, akkor a tégladarabok, ha hagymát csomóztak, akkor a hagymahulladék föltétlenül az utcára fog vándorolni.

Mert a makói ember lélektana szerint annak a sok szemétnak az utcán a helye. S ugyancsak a makói ember lélektanát jellemzi, hogy a szemétnak az utcán is a szomszéd portája előtt keres helyet. S nemcsak az egyszerű, tanulatlan emberek tesznek így, hanem azok is, a kik magukat a művelt osztályhoz sorozzák. Van Makón uriaszony, aki egész télen a szomszéd uriaszony ablaka alá hordatja a kocsz-hamut — persze annak nem a legnagyobb öröme.

De nemcsak az egyesek járnak így el, hanem maga a hatóság is. Egyik utca szeméjtével tölti fel a másik sártengerét, mert védekezni kell a kolera ellen. A kolera pedig

Olcsó árak!

[18]

Pontos kiszolgálás!

Menyasszonyi
ajándékok!

KOCSIS és SKOPÁL

uj üveg- és porcellán üzletük aug. hó 1-én
a Böhm-házban, Ehrenfeld és Spitz vaskereskedők
helyén megnyilt.

Épület üvegezés és képkeretezés!!

Vendéglő és kávé-
házi edények!

fél a tisztaságtól, tehát a szemetet egyik utcából a másikba — tisztítják. Az utcai átjárók mellé u. n. „vastégla-törmelékét hordat a város, amit egy örökkévalóság sem fog porrá törni.

Ilyen elszomorító módon istapoljuk mi felebarátaink és állataink egészségi állapotát. Állati hullákat, szemetet hordunk az ablakuk alá, kihordunk minden piszkot az utcára, házuk körül nem szívelhetünk meg, de csak azért dobjuk ki, hogy másokat bosszantsunk, vagy hogy embertársunk igavonó halmát véresre sebezze vele. Sajnos, csak ritkán lépünk mi magunk is bele egy-egy hegyes vasdaraba. Ha lábunkat gyakrabban tépné véresre az utca szeme, talán hamarabb észhez kapnánk.

De hát nekünk meg van az a kiváltságunk, hogy nem meztől és hozzá még aszfalton járunk.

(a—b.)

A pokol fenekéről.

Egy züllött leány segélykiáltása.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, okt. 7.

Az már régi dolog, hogy a legtökéletesebb regényeket maga az élet írja. Az élet, mely felülmúl minden fantáziát. Valóságos regényt képez Győri Julianna fiatal makói leánynak az élete is. Regényt, mely telve van szomorúan változatos és megrázó fordulatokkal. Igaz, hogy Győri Juliannának regénye az ő szomorú erkölcsi világát írja le, de aki az erkölcsöknek tisztaságát tartja a nő legszebb díszül, az a Győri Julianna életét is valóságos regénynek minősítheti.

Ma 18 éves ez a leány. Életének szomorú regénye négy évvel ezelőtt vette kezdetét. Akkor szép volt, formás a leány. Szépen fejlett formás idomáin már akkor is sokaknak szeme megakadt.

Az anya, özvegy Győri Erzsébet makói asszony, szegény asszony volt mindig. Napszámból tartotta fenn magát egész életén át. Mikor ereje agg koránál fogva hanyatlani kezdett, dolgozni nem igen tudott, így beköszöntött hajlékába a nyomor. Gyakran napokig nem volt kenyér a háznál. *Ekkor érlelődött meg a nyomortól kinzott lelkében a legszerencsétlenebb gondolat.* Leányára gondolt, ki szép volt. Kivánatos a férfi szemnek. Olyan, mely már sok lelketlen anyának képezte anyagi tökéjét, pénzforrását.

Győri Erzsébet sem habozott sokáig. A helyett, hogy leányát valami tisztességes helyre cselédnek elszegődte volna, *eladta vidéken egy sok arany gyűrűvel díszített asszonynak, ki egy éjjeli mulató helynek volt a tulajdonosa.*

Nem volt ugyan nagy a szép leány erkölcsének vételára, de a kapott összeg mégis soknak tűnt fel özvegy Győri Erzsébetnek, kit még inkább izgatott az, hogy az ő leánya mily sokat fog keresni azon a lejtős pályán, melyre az ő anyai könnyelműsége, pártját ritkító lelkiismeretlensége szorította.

A szegény Juliska nem sok pénzt, de annál több bajt, betegséget szerzett, mert az évnek kétharmad részét a vidék különböző kórházaiban töltötte és e helyekről mind n évben kényszerítve elvált kisérték haza Makóra, hogy itt gyógyíttassa magát.

Tegnap Fehértemplomból hozott levelet a posta Győri Erzsébetnek. A leánya írta az ottani kórházból. Közre kellene talán adni a szerencsétlen leány levelét, mely telve van keserű szemrehányásokkal, melyben maga a leány hosszas fejezetekben írja le hányt-vetett életének szomorú kálváriáját.

Ha közre adnók a leánynak keserű hangon megírott levelét, élénk tárnulna a szerencsétlen leány erkölcsi életének egész regénye. Nem tesszük ezt. Csak annyit írunk, hogy a leány könyörög anyjának, hogy szabadítsa őt meg valami módon ebből a „*fortelmes életből.*“

A leány jalkiáltása olyan volt az anyára, mintha a pokol fenekéről jött volna. Azonnal a rendőrkapitányi hivatalba sietett vele és ott kért segédeimet. A rendőrkapitány, tekintettel arra a körülményre, miszerint a leány többek között azt is írja:

— Turni fogom a földet; a véres verejtékezésig fogok dolgozni, csak tisztességes megélhetést szerezzek stb.

azonnal intézkedett, hogy az erény útjára visszatérni akaró leányt Makóra hozassa.

Holnap-holnap után meg is érkezik a leány. Első útja lesz a megyei kórház, mert hát most éppen nagyon beteg. Rut bajától, mint ő maga írja, emberek elé sem mehet. Talán meg is gyógyul. Azután a becsületes uton akar és fog dolgozni. Ez a becsületes munka meg fogja adni az ő lelkének nyugalomát, de lelketlen anyja nagy bűnét nem bűnhődí meg még hátralevő földi életében soha.

Naponta kapható

friss must

özv. Iritz Sámuel cégnél.

8 darab tárnoki föld

eladó.

Megtudható Mészáros Istvánnál Kossuth-utca 162. régi szám alatt.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Október 8. Vasárnap. Római kath. A 18 M. N. A. Gör. kath: Szeptember 25. B. 17. Eufro. — Nap két 6 óra 8 percek, nyugszik 5 óra 26 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó felhős idő várható helyenkint esővel és némi hőemelkedéssel. — Sürgöny-prognózis: Elvételre csapadék, enyhébb. Déli hőmérséklet: 14-8 fok Celsius.

)(Justh Gyula állapota. Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke, már annyira jobban érzi magát, hogy föl is kelt az ágyból. Orvosa tanácsára azonban még kimélnie kell magát. Valószínű, hogy Justh Gyula egészsége néhány nap múlva teljesen helyreáll. Ez a függetlenségi és 48-as pártkörben általános megnyugvást és nagy örömet keltett. Justh Gyula a nap nagy részét már ágyon kívül töli és rendszeresen intézi a párt ügyeit, fogadja naponta a titkár jelentéseit és intézkedik a legközelebbi négyülések ügyében is. A jövő hét elején már a képviselőház tanácskozásain is részt vehet.

)(Korányi Frigyes Makón. Báró Korányi Frigyes dr. a tudomány egyetem híres orvostanára ma délelőtt Makón járt.

)(Rendkívüli tanácsülés. Makóváros tanácsa ma délelőtt Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével rendkívüli ülést tartott és többrendbeli utalványozást teljesített.

)(Istenisztelet a reformátusoknál. Holnap, vasárnap a reformátusoknál az isteniszteletek a következő sorrendben tartatnak: az ő-templomban délelőtt 9 és délután 2 órakor prédikál Nagy Károly lelkész, az új-templomban ugyanazon időben prédikál Bereczky László lelkész. A délutáni isteniszteletek ugynevezett gyermek isteni tiszteltek lesznek. Kocsis János tanyai hitoktató lelkész pedig e napon a „Hatrongyos“-i iskolában fog isteniszteletet tartani délelőtt 9 órakor.

)(A téglagyár üzeme. A városi téglagyár üzemének fenntartásához kiaknázásra alkalmas földnek hasznosbérletére vált szükségessé, azért a városi tanács e célra ma 1440 négyszögöl területet vett ki e célra 100 korona hasznobérlettel.

)(Közgyűlés a városnál. Makóváros képviselőtestülete hétfőn tartja meg Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével október havi rendes közgyűlését. A városi széképület javítása miatt a közgyűlést most is a megyeházánál tartják.

)(Adományozás. Nagy Sándor dr., és Adler Arthur dr. ma délelőtt egy diszablakot ajánlottak fel az új zsidó templom számára. Mint halljuk, példájukat többen fogják követni és hozzájuk hasonlóan társaságban fognak diszablakokat csináltatni.

)(Telefon mizériák. A makói telefon mizériákkal foglalkozott ma

az „Omke“ makói fiókja és belátván az állapotok tarthatatlanságát, elhatározta, hogy a türethetetlen állapotok megszüntetése végett Csanádvármegye közigazgatási bizottsága útján felír a kereskedelmi miniszterhez. A kérvényt nyomban el is készítette és azt beadta a vármegye közigazgatásához. Itt említjük meg meg, hogy az Omke már egy ízben kiküldötte útján személyesen járt el a kereskedelmi miniszternél.

)(Helyrajgázítás. Lapunk 64-iki számában téves információ alapján azt írtuk, hogy Glasz Gáspár, a ki városunkhoz települési engedélyért folyamodott. — németországi Most Glasz Gáspár arról értesít, hogy neki csak a neve németes, de teststül-lelkestül magyar ember, sőt már az ősei is azok voltak s Aradmegyében Pankotán laktak, az anyja meg éppen Battonyáról származott. Örömmel igazítják helyre multkori közlésünket, mert Glasz Gáspár, a ki ilyen becsesnek tartja magyar mivoltát, nem érdemli, hogy valaki csak egy perccig is — németnek tartsa.

)(Az állandó választmány ülése. Makóváros állandó választmánya Galambos Ignác dr. polgármester hétfőn reggel félnyolckor ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse.

)(Terjed a kolera. Már megemlékezünk egyszer arról, hogy Törökbeesen az ázsiai kolera járványos jelleggel fellépett. Ma jött meg a miniszteriumtól az erre vonatkozó hivatalos értesítés. E szerint eddigelő Törökbeesen 11 megbetegedés és 3 haláleset történt.

)(Meghívó. A makói függetlenségi és 48-as II. ik olvasókör e hó 8-án Vasárnap délelőtt 11 órakor Megyeház-utcai helyiségében értekezletet tart, melyre ugy a kör tagjait, mint az összes választópolgárokat meghívja az elnökség. Tárgy: A Makó városi III-ik alkerületben megüresedett vármegyei törvényhatósági bizottsági tagságra való jelölés.

)(A szervezési szabályrendelet módosítása. Dózsa Imre dr. városi képviselő ma délelőtt indítványt adott be a városhoz, melylyel azt célozza, hogy a hétfői közgyűlés küldjön ki egy bizottságot a szervezési szabályrendelet módosítására.

)(Bűz mindenfelé. Más városokban a főtér tisztaságára fordítják a legtöbb gondot. Nálunk ez megfordítva van. A főtér nálunk nemesak hogy a legpiszkosabb, de egyuttal a legbűzösebb is. Így például a Koronaszalodából, bár óriási épületekkel és kőfalakkal van körülvéve, mégis oly kiálthatatlan bűz áramlik ki annak udvaráról, hogy az ember majd elszédül, ha ott elmegy. Bizonyos, hogy ennek a szállodának udvarán sok piszkos van. Ez okozza a nagy bűzt. Itt említjük meg azt is, hogy a színház mellett nincs illemhely, pedig erre ott nagy szükség volna. Erről már más alkalommal is szótoltunk. Van ugyan belül a szinpad mellett két illemhely, ezek arra jók, hogy a nézőteret áraszák el türethetetlen bűzzel. Jó volna ezeket az illemhelyeket máshol elhelyezni.

)(A gyermekszanatorium megkezdése. Bezerédy Viktor belügyi

A közkedvelt makói IDEÁL-crème, ma már a legtökéletesebb arcfinomító

vegyi készítmény, mely állandóan használva, az arcnak üdeséget, szépséget kölcsönöz. Egyedül a készítőnél,

Kudar Lajos

makói újvárosi gyógyszertárában kaphatók.

Ideál-crém 1 tégely 1 korona, Ideál-tej 1 korona, Ideál-szappan 70 fillér, Ideál-pouder 3 tétel színben, u. m.: fehér, rózsás és krém színben, dobozza 1 kor. Csak az a valódi készítmény, mely törvényes védjegyen KUDAR-névvél van ellátva. E készítmények Párisban 1897-ben aranyéremmel, diszokl. és francia éremkereszttel lettek kitüntetve!

államtitkár, mint az országos gyermekszanatorium elnöke, ma megkeresést intézett a polgármesterhez, melyben a városi képviselők névsorát kéri.

(A veszett kutya. *Huaszin* Mária 11 éves kis leányt a héten a vágóhídon megharapott egy veszett gyanús kutya. A hatóság a kutyát megfigyelés alá vette és minthogy rajta a veszettséget az állatorvos kétségtelenül megállapította, a kis leányt védőtás végett felszállítják a budapesti Paszteur-féle intézetbe.

(Érdekes lapunk mai számában a Heckscher Sámuel-féle hamburgi „Szerencse jegyzék” hirdetése. E bankház az ő előzékenysége és fizetőképessége, különösen pedig a nyert összegek gyors kiadása révén a legkitünőbb hírnévre tett szert, azért mindenkinél szíves figyelmébe ajánljuk lapunk mai számában közzétett hirdetését.

Értesítés. Értesítem a n. é. közönséget, hogy újvárosban, **Kohajda Jánosné** vas- és fűszerüzletét átvetttem s a mai naptól kezdve alulirott vezetem, hol egy tanuló is felvétetik. Kérem a közönség szíves pártfogását — tisztelettel **Horváth Sándor.**

Saison végén.

Nádassyék elutaznak.

Makó, okt. 7.

Egy nap még és egy hosszú időre legördül a színház kárpítja. Kár! Sajnáljuk *Nádassy* igazgatót, aki ebben a színházi évadban oly sok élvezetes estét szerzett nekünk. Makóinak és sajnáljuk nagyon ezt a kedves, bohém művészársaságot.

Csodálatos fiatal művész gárdában gyönyörködhetünk az idén. Az az abszolút erő, amely ezeknek a fiatal művészeknek a játékában megnyilvánult egyenként, mint összesen egy nagy művészi értéket képviselt.

Most bizonyosodott be leginkább, hogy Makó város közönsége mennyire tud méltányolni és elismerni ott, ahol arra érték van.

Gyakran hangoztattuk már, hogy a színházigazgatás egyedüli titka a szervezkedés és *Nádassy József* igazgatónak csodálatosan zseniális érzéke és tudása van ahhoz, hogy hol, mikor és milyen erővel kell működni.

Nagy elismeréssel adozunk a kedves művészársaság tagjainak, legelső sorban a primadonnáknak, *Peterdy Etuskának*, akinek invenciózus, öntudatos, őszinte játéka már az első napokban meghódította és a további idők folyamán elérte a publikum szeretetének a legmagasabb határát. *Peterdy Etas* nem a régi sablonos primadonna trükkökkel hódít a színpadon, hanem őszinte érzését úgy át tudja plántálni a nézők szívébe, hogy önkénytelenül együtt érez vele a publikum minden örömeiben, bánatában.

Vérbeli színész, akiben meg van minden kellék, ami egy primadonnában csak elképzelhető. Természetesség, fiatalság, üdőség, báj, előkelőség, táneművészet, gyönyörű énektudás és ami a fő — szív! Alakításai nagyon sokáig fogja emléktümben tartani.

Nádassyné Jolán nagy művészetét nem dicsérhetjük eléggé, mert a dicséretet a mi tollunkból nem látjuk hozzá méltónak.

Az asszonyi érzéseket, csalódásokat, szeszélyeket oly őszintén visszaadni csak egy olyan intelligens asszonynak lehet, mint a milyen *Ujjné Dinnyési Juliska*.

Bereik Margit énektudása jóval felül áll a megszokott koloratur énekesnők tudásán. Hangja légy, meleg, nagy terjedelmű és ami ritkaság koloratur énekesnőknél nem csak énekével, hanem játékaival is kiváló színésznőnek bizonyult.

Csupa élet, jókedvtől hangos a színpad akkor, amikor játszik a kis *Bányai Irén*. Kedves hangja, közvetlen művészete nagyon hamar utat nyit a számára a szívekhez. Bájos kis művésznő.

Fekete Rózsikának egy játékán, mint éneken meglátszik, hogy színészyermek. Nagyon bájos jelenség a színpadon.

A férfi gárda tagjai kivétel nélkül mind kiforrott valódi talentumok.

Ujj Kálmán bármilyen szerep körében a megfelelő nyújtja oly művészettel, mint a minőt vidéki színpadon még keveset látnak. Ma megkacagtat bennünket, holnap pedig igaz játékaival könnyeket csal a szemünkbe. Rendkívül értékes erő.

Nagy Dezső az egyedüli még a régebbi gárdából való színész, akinek az alakításait nem méltányolhatjuk eléggé. A társulat egyik legerősebb oszlopa e kiváló színész.

Földes Dezső neve, mint rendező okvetlen elég garancia arra, hogy egy helyesen beállított és művészi leg befőjezett előadást lássunk. Színpadi ténykedése pedig okvetlen arányban áll rendezői talentumával.

Dobos László nem csak szép fiú, hanem rendkívül elegáns, értelmes s intelligens színész, a ki előtt — úgy jósoljuk — nagyon szép jövő áll. Hivatását komolyan veszi s minden alakításán meglátszik ez a komoly s helyesen tanulmány.

Békessy József hangja nagyon sok élvezetes estét szerzett nekünk. Gyönyörű szép, meleg tenorja van, azonban sokoldalú művészete más szerep körre is predestinálja, mindenütt kiválóly nyújt.

Szigeti Jenő hangja a színpadok mögül is mosolyt csal ajkunkra, hát még ha bejön. Egy végtelen kedves, jóízű komikus, olyan jövőt jósolunk neki, amilyet csak színész elérhet.

Latabár Rezső a táncával művészkedik, de abba aztán olyan Isten igazában művész, hogy párját ritkítja.

Nem hagyhatjuk szó nélkül *Kerner Jenő* a karmester zenei tudását akiket bátran mondhatjuk nagyobb tudású zenész nem járt Makón.

A karszemélyzet méltó kerete ennek a fényes ensemplének.

Szíves istenhozzátot mondunk e művészesapatnak, de azzal az óhajjal, hogy őket mielőbb újra falaink között üdvözölhessük.

Egy jó magaviseletű fiú

tanulónak

fizetéssel felvétetik **Urbán István** rőfös- és divatáru kereskedésében.

Mérleg-kiállítás

Makón

Halász Á. gépraktárában

legújabb mérlegekből.
Érdemes megnézni.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: Utolsó előadásul. Délután leszállított helyárrakkal **Muzsikusi leány**, vig operett. (Bérletszűnet.) Este rendes helyárrakkal **A vén bohém**,* operette. (Bérletben.)

A vén bohém.

Kedves operett. A zsufoolt ház jól mulathatott, mert ezt az előadást látni élvezet volt. A rendezés kitűnő. A direktornét, kinek ma jutalomjátéka volt, elhalmozták virágokkal. Megérdemli, mert a társulatnak legnagyobb erőssége, a közönség kedvence. Percekig tartó taps fogadta. Az előadásról csak jót írhatunk. Minden szereplő kitett magáért. A címszerepet *Földes Dezső* játszotta, sok érzéssel, nagy megértéssel, finoman, diszkréten. *Peterdy Etelka* ma újból szaporította győzelmeinek számát. Kedves volt, vig volt, csapongó volt, szép volt. *Fekete Rózsika* szépen táncolt, jól játszott. *Ujj Kálmán* mesésen dolgozik. *Békési József*, *Nagy Dezső* és *Szigeti József* teljes mértékben erősítették az enoemblet. *Latabár* táncait nagy tetszéssel fogadták.

* A színtársulatunk bucsuestélya. Ma este Eisler gyönyörű muzsikája látványos nagy operettjének a „Vén bohém”-nak második előadásában bucsuzik tőlünk *Nádassy József* színtársulata. Ma bucsuzik *Peterdy Etelka* a végtelenül bájos primadonna a ki annyi kellemes estét szerzett közönségünknek, ma bucsuzik *Nádassyné Jolán* és *Fekete Rózsika*, ugyszintén *Békessy József* és *Dobos László* akiknek egyuttal jutalomjátékuk is lesz. Ma bucsuzik *Földes Dezső*, *Ujj Kálmán*, *Nagy Dezső*, *Szigeti Jenő* és *Latabár*, akiket nagyon megszerettünk a makói közönség és végül ma bucsuzik *Kerner Jenő* a kiváló karmester, aki főerőssége volt a mindig sikerült operett előadásoknak. Közönségünk körében óriási az érdeklődés egy a délutáni „Muzsikusi leány”, mint az esti „Vén bohém” előadása iránt.

Közgazdaság.

A makóii piacról.

A piac általában élénk. Vereshagymában a külföld érdeklődése jobban nyilvánul, minnek folyománya a hét folyamán áremelkedés volt. A termelő a vereshagymáért 15 koronát kért 100 kg-ért és a kereskedő kénytelen volt ezt neki megis adni, de azért további áremelkedése terén egyelőre ki van zárva.

Fokhagyma teljesen elhanyagolt, kereslet e cikkben egyáltalán nincs, ennek következménye az árak esése, mely a legközelebbi időben még intenzívebb lesz!

Zöldségfélék, különösen gyökér és sárgarépa iránt már nagyobb érdeklődés mutatkozik, de az áru még beraktározásra érett nem lévén, csakis azonnali szállítások fedezésére eszközölnek a kereskedők bevásárlásokat, az árak, melyeket a termelő kér, indykolatlanul magasak.

A gabonapiaccon annyiban állott be változás, hogy a buza ára emelkedett, a takarmánymagvak árai is elég magasak, különösen kukoricában a fogyasztóban valóságos uszora árakat kell fizetnie és ennek az ára, a túl magas árkövetelés csakis a hozatalok gyengeségével szemben a keresletnek nagyságában leli magyarázatát, mert hízalási célokra rendkívül nagy a szükséglet és az eladó felfogja a helyzetet, a legmagasabb elérhető ár mellett akarja termését értékesíteni. Mint halljuk, ennek ellensúlyozására actív indult meg, melynek e hét végén hatása már is érezhető lesz.

Gabona árak:

Buza:	22 —	K.
Kukorica:	19 — 60	„
Árpa:	18 —	„

Az árak 100 kilogrammonként értendő.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	15 —	K.
Foghagyma:	17 — 18	„

A hagyma árai 100 kilónként értendő.

Valódi, tiszta kék-szilva

pálinka

teljesen szeszmentes 1 frt. literje
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Egy jó forgalmu

fűszer-üzlet

melyben 25 év óta
trafik és italmérési engedély van elutazás
miatt eladó.

Cím megtudható a kiadóban.

Kiadó lakás.

Teleky-utca 9. számu házban egy négyszobás utcai lakás november 1-ére kiadó. Bővebbet **Dobsa Péter** Zöldfa-utca, Soós-féle malom.

özv. Szentpéteri Sándorné Gera Rozáliának Hatrongyosson Csikos Kis István szomszédságában

félfertály tanya-földje

eladó, — Bővebb felvilágosítást ad az eladó, vagy megbízott **Apjok Imre**, 921. tanya-szám alatt.

Kiadó ház.

Gyöngy-utca 14. ujszámú házban 1 szoba, konyha és egy üzlethelyiség bármiféle műhelynek, mellékhelyiséggel együtt november 1-ére kiadó.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka
literje 1 frt. 50 kr.,

10 éves kajszin-barack pálinka
literje 2 irt.

Valódi ó-törköly pálinka
literje frt. 20 kr

Iritz Sámuel özv. cégnél
Valódiságért szavatosságot vállal acég.

Feles hagymakertészek kerestetnek.

Értekezni lehet **Kövecs Antal** építész lakásán.

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű helybeli és vidéki uriközönséget, hogy az őszi és téli áruim megérkeztek.

Legfinomabb angol-, skot- és honi gyártmányok nagy választékban.

Ujjonnan s modernnül berendezett szabó-műtermemben, ahol csakis legújabb divat szerint és legjutányosabb árak mellett készülnek, u. m.:

szalon-, utcai- és sport öltönyök, felöltők, télikabátok, stb. stb.

Az uri közönség becses pártfogását kérve, — kiváló tisztelettel

Ifj. ANTAL JÓZSEF

Makó, Desseffy-tér 13. sz., (Makói Ujság bérpalotájában).

Legújabb angol szabás!

Pontos és szolid kiszolgálás!

FIGYELEM!**ÉRTESÍTÉS!**

Aki földjére és házára hosszú vagy rövid lejáratu törlesztéses **4, 4¹/₂% Pénzkölcsönt**

akar fölvenni, vagy aki építeni szándékozik és ahhoz I. és II. helyre **épitkezési kölcsön**

szükséges, az forduljon bizalommal az alanti bankirodába, mert megbízást kaptam az ország legnagyobb pénzintézetétől, hogy megfelelő tőke törlesztéssel 10 évtől 60 évig terjedő időre folyosíthatok 4, 4¹/₂% kölcsönt. Megbízatom folytán a kölcsön megszerzését teljesen díjtalanul eszközölöm, mivel intézeteim által leszek honorálva. **Kenyeres Izsó** Makó, Uri-utca Bóhm-féle ház.

Földiek eladása és vétel.

Házak eladásait eszközölöm díjmentesen.

Ugyanőkkel kérem nem összetéveszteni.

Értesítés!

Van szerencsém Makóváros és vidéke gazdaközönségét értesíteni, hogy Makóváros és vidéke részére az **Sack Rudolf**-féle Tükörcél eké-eredeti **Sack Rudolf** ket viszonteladás céljából egyedül Kucsés

Károly urnak mint az ottani kizárólagos képviselőnek szállítom és így Makón eredeti kiváló minőségben és szigoruan szabott áron, azok egyedül Kucsés Károly ur gépraktárában szerezhetők be.

Tisztelettel **Propper Samu** Budapest.

FIGYELEM!

Valódi **Sack Rudolf** ekéket tükörcél-kormánnyal bekötött zsák védjeggyel, mélyen leszállított árban és kedvező fizetési feltételek mellett **Glück Samu** gépraktára Makó. o o szállít, o o

Ó V Á S!

Eredeti losonci Drill tolokerekes, Record Drill párosszerű merítés szerkezetű és Record II. műtrágyaszórával egyesített vetőgépek, mely sorban vet és trágyáz, csakis kizárólag **Glück Samu** gépraktárában szerezhetők be. Ezen elsőrangú, szilárd gyártmányu vetőgépek nem tévesztendőek össze holmi csehországi gyártmányu gépekkel.

Kukoricaszár aratógépet, mely a szarát kérébe köti, szállít **Glück Samu** gépraktára Makó.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Friss must Rémitő

kapható
özv. Iritz Sámuel cégnél.

A legjobb óvszerként fertőző betegségek ellen,

KOLERA,

gyomor- és altesti bántalmaknál és mint üdítő ital is, ivó- vagy savanyúvízzel hígítva, ellármerten kitűnő szolgálatot tesz a

Keglevich István gróf utódai

COGNAC

BUDAFOK.

Bel- és külföldön kizárólag DISZOKLEVÉLLEL kiténtetve. :: Mindenütt kapható!

Eladó ház.

Hold-utca Csala-féle ház 2841. számú mely áll: 3 padolt szoba, pince, 2 kamra, 1 alsó lakás és nagy kertből, eladó. Ugyanott egy darab gyümölcsös, mely az ó-kortyogóban, szintén eladó. Tudakozódni lehet K. Szabó István kovácsmesternél. — Egy fiut tanulóul felveszek.

Házeladás.

Néhai Balázs Györgyné közhírré teszi, hogy az ó-állomással szemben levő háza szabadkézből, vagy o örök áron o eladó. Esetleg haszonbérbe is kiadó. Értekezni lehet tőszomszédságában, **Erdei Istvánnál**.

sok pénzt adnak hölgyeink szövetre, holott, ha ruháikat szakembénel csináltatják, a fele fazon díjat megtakaríthatják a szöveten.

Tegyen kísérletet Katona András női-szabónál, aki most jött haza Budapestről, ahol a

legmodernebb szabászatot és a legjobb izlést sajátította el.

Egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy kevés szövetből a legdivatosabban és legolcsóbban készítenek kosztümspeciálításokat.

Magamat a n. b. hölgyközönség pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel:

Katona András

Makó, (Stentzky-ház.)

Varró- és tanuló leányok felvételnek.

Megérkezett a valódi boszniai

Szilva

mely jutányos áron kapható ma és a következő napokon.

Hévézi Józsefnél

a (Ludpiac) Püspökkert mellett.

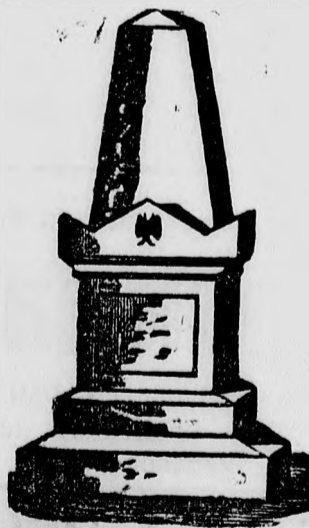
Gyönyörű fényképek!
Olcsó árak!

Enyveshát!

A legújabb amerikai fényképek 12 darab 70 filléért kapható

Schwartz Samu
műtermében este 8 óráig villanyfény o o mellett, o o

Nagy képekben művészies kivittel!

Valódi márványból készit sirköveket

Glück Lajos,

kőfaragó

(1) Makó, Szegedi-utca.

Ahol a sirkövek faragásáról és teljes készítéséről mindenki bármikor meggyőződhetik.

Raktáromon mintegy 500 darab áll választékul.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté

tenni vagy értekesíteni akar **a Makoi Független Ujság** hirdetései útján.

Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalékos áremegedmény. Erős vasúti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (2)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

A vevőközönség figyelmébe.
Ha szép, jó- új árut olcsóért akar
vásárolni, úgy ne mulassza el az olcsóságáról híres
„Menyasszonyhoz“ címzett

rőfös- és divatáru üzletet

felkeresni a Dessewffy-téren, Makói Ujság bérházában, (püspökkertel szemben), ahol minden e szakmába vágó cikkek igen izléses választékban kaphatók és így mindenki saját érdekében cselekszik ha ruha szükségletét a fent nevezett cégnél szerzi be.

Egy próba vásárlás mindenkit meggyőz.

Szolid árak.

(6)

Legnagyobb
nyeremény
600.000 Márka

Szerencse jegyzék

A kifizetést ga-
rantálja
az állam

a hamburgi államilag szavatolt szerencse játékra, melyen

9 millió 841,476 Márka

képezi a biztos nyeremény összeget

Főnyeremény: 600,000 Márka

Nagyobb nyeremények:

560,000 Márka	300,000 Márka
550,000 „	200,000 „
540,000 „	100,000 „
530,000 „	60,000 „
520,000 „	50,000 „
515,000 „	45,000 „
510,000 „	40,000 „
305,000 „	30,000 „
303,000 „	20,000 „
302,000 „	15,000 „
	10,000 „

Az egész szerencse játékban VII. osztály foglaltatik, mely 100,000 sorsjegyet tartalmaz **48,405** nyereménnyel, úgy, hogy a sorsjegyeknek fele biztosan kihuzatik.

A nyeremények osztályonként fokozódnak és pedig az I. osztályban egy sorsjegyre eshetik 500,000 márka, ugyanaz a VII. osztályban 600,000 márkát nyerhet.

A sorsjegyek ára:

Egész sorsjegy
7 korona

Fél sorsjegy
3 kor. 50 fillér.

Negyed sorsjegy
1 kor. 50 fillér.

Kivánatra a szerencsejáték és a húzás tervezete bárkinek bérmentve megküldetik.

A nyeremények az állam által szavatoltatnak és pontosan kifizettetnek. Megrendelések **Október 27-ig** fogadtatnak el.

Heckscher Samuel senr bankház Hamburg 36.

Megrendelő levél:

Sz. 1084. **Sámuel Heckscher se nr.,**
Bankgeschäft. Hamburg 36.

Küldjön nekem: (egy egész sorsjegyet K. 7.
(egy fél „ K. 3.50
(egy negyed „ K. 1.75

Cim.

Az érték postautalványon beküldve.

Ibolya-cräm, Ibolya-szappan,
Ibolya-puder, legjobb hatású arc és kéz--
finomító szerek

Egyedül kaphatók:

VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez“ címzet gyógyszerárában.

Makó, Szegedi-utca.

Ára:

Ibolya-cräm 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-
ségekben, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

Eddig még nem létezett gramophon újdonságok
saját összeállításom folytán
olcsó árért szerezhethők be
a Korona-áruházba
Klein Moránál. (Főtér).

Glück Samu

Csanádmegye legnagyobb gépraktára
Makó, (főtér.)

A legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít: Legjobb minőségű acélból készült egyes és kettős ekéket és ekéfejeket, tárcsás-, fogas és láncboronákat, világhírű „Losonci Drill“ hengeres szerkezetű vetőgépeket, műtrágya-szóróval kombinált, mérilős szerkezetű „Rekord Drill“ vetőgépeket, páros-sorú legtokéletesebb Kalmár-féle rostákat, triőröket, ujonnan hitelesített mérlegeket és sulyokat, répvágókat, lábballhajtos morzsolókat, vízmentes-ponyvákat, zsákokat, gép-szijakat és olajokat, legújabb szerkezetű varrógépeket és kerékpárokat, gummik és ke-
o rékpár felszereléseket mindenféle kerékpárhoz. o
Gramofonok- és legújabb lemez-újdonságok nálam minden időben megtekinthetők és beszerezhetők.